

Pekka Suonsivu

Tie hyviin päätöksiin terveydenhuollossa

Tie hyviin
päättöksiin
terveydenhuollossa

Pekka Suonsivu

Tie hyviin päätöksiin
terveydenhuollossa

Tie hyviin päätöksiin terveydenhuollossa

Pekka Suonsivu

Tekijä on saanut Suomen tietokirjailijat ry:n apurahan

© 2020 Suonsivu, Pekka

Kustantaja: BoD – Books

on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Bod – Books on Demand, Norerstedt,

Saksa

ISBN: 9789528021599

Lukijalle

Päätöksiä tehdään sekä hyvän valmistelun pohjalta että nopeasti ilman valmistelua. Olemme voineet seurata USA:n presidentin räväkkää toimintatapaa, Britannian pitkään jatkunutta brexitiä ja EU:n päättämättömyyttä. Koronaepidemia vaati niin Suomessa kuin muualla maailmassa nopeita ja tehokkaita päätöksiä. Vastassa oli uusi virus, joka eteni vauhdilla ja josta ei ollut ennakolta tarpeeksi tietoa. Tämä asetti päätöksentekokyvyille todella suuria vaatimuksia. Piti kyetä tekemään epävarmuuden tilassa mahdollisimman hyviä päätöksiä. Suomalaisessa työelämässä, etenkin terveydenhuollossa, päätöstenteko on hidasta ja vaikeata, koska sektori on monin eri tavoin ohjattua ja lakien mukaisesti säänneltyä. Lisäksi organisaatiot ovat moniportaisia ja byrokraattisia.

Organisaatioissa mielekästä päätöksentekoa auttaa hyvä, joustava yhteistyö eri toimijoiden välillä. Yhteistoiminnan ydin on työnantajan ja henkilöstön voimavarojen yhdistäminen yhteisen päämäärän saavuttamiseksi. Siihen voivat sekä johto että henkilöstö sitoutua. Työnantajan ja henkilöstön yhteistoimintaa ohjaa EU-tasolla direktiivit ja Suomessa yhteistoimintalait. Käytännössä yhteistoiminta on pakkopullaa osalle johtajista.

Todellista vaikutusvaltaa päätöksiin ei henkilöstölle haluta antaa. Myös johtajien tietämys lain mukaisesta yt-menettelystä vaihtelee huomattavasti. Osa käyttää yhteistoimintaa aktiivisesti päätöksenteon apuna, osa vierastaa sitä ja pelkää auktoriteettinsa menettämistä.

Henkilöstöstä suuri osa ei tunne yt-menettelyä riittävästi. Osa ay-aktiiveista ei pyri todelliseen yhteistoimintaan työnantajan kanssa, vaan ajaa jäsentensä edunvalvontaa. Henkilöstön edustajien vastuunotto on puutteellista, eikä tarvittavaa tietoa hankita omaloitteisesti. Johto välttää konflikteja ammattijärjestöjen kanssa. Osapuolilta puuttuu usein luottamus ja sitoutuminen. Ongelmia on sekä tavoitteissa että toimintatavoissa ja ne näkyvät viime kädessä vaikutusongelmina.

Kirjan tarkoituksena on avata työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistyössä ja yhteistoiminnassa havaittuja epäkohtia ja tarjota toimijoille tietoa kehittää yhteistoimintaa toimivaksi. Kirja sisältää sekä tutkimustietoa että kirjoittajan omakohtaisia havaintoja ja kokemuksia työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta.

Lisäksi kirjassa esitellään työelämän käytännössä hyväksi havaittuja yhteistyömalleja ja päätöksentekoa helpottavia keinoja ja välineitä pyrittäessä yhteistoiminnan avulla hyviin päätöksiin.

Kirjan kohderyhmänä ovat erityisesti julkisen terveydenhuollon organisaatioissa toimivat johtajat, esimiehet ja henkilöstö sekä muut terveydenhuollon toimijat. Kirja soveltuu myös kurssi- ja tietoteokseksi johtamista ja terveydenhuollon hallintoa opiskeleville sekä muille terveydenhuollosta ja yhteistoiminnallisesta päätöksenteosta kiinnostuneille.

Tampereella 1.8.2020

Pekka Suonsivu

Sisältö

Päätöksenteon moninaiset näkökulmat.....	10
Vuorovaikutus yhteistoiminnassa.....	14
Yhteistoimintalain velvoitteet.....	19
Työsuojelun yhteistoiminta.....	26
Tutkittua tietoa yhteistoiminnasta.....	29
Henkilöstö yhteistyökumppanina.....	49
Päätösten tien mäet ja mutkat.....	58
Johtajat ja esimiehet avainasemassa.....	61
Ammattijärjestöyhteistyö.....	70
Edunvalvonnasta yhteistoimintaan.....	73
Yhteisöllisyyden mahdollisuudet.....	76
Yhteistoiminnan vaiheet, harhat ja faktat.....	85
Yhteistoimintakoulutus.....	93
Tie hyviin päätöksiin yhteistoiminnalla.....	96
Pohdintaa.....	104
Lähteet ja kirjallisuus	

Päätöksenteon moninaiset näkökulmat

Työorganisaatioissa tehdään päätöksiä jatkuvasti kaikilla organisaation tasoilla. Päätöksiä tarvitaan, jotta asiat tulisivat tehdyksi. Laajat hallinnolliset päätökset tehdään organisaation ylätasolla ja konkreettiset työnjohdolliset päätökset työyksiköissä. Juha Vartola on todennut, että jokainen työntekijä osallistuu omalla tavallaan hallintoon tehdessään päätöksiä ja valintoja omassa työssään (Vartola 2005). Kyky päättää ja toisaalta päättämättömyys vaikuttavat ratkaisevasti siihen, miten organisaatio toimii ja miten se pääsee tavoitteisiinsa. Myös Risto Harisalo (2009) näkee päätöksenteon merkityksen organisaation menestykseen erittäin merkitseväenä. Hänen mukaansa päätöksenteko vaikuttaa huomattavasti enemmän organisaation menestykseen kuin organisaation rakenne, henkilöstö, johtajien ominaisuudet ja teknologia.

Harisalo on myös pohtinut teemoja rationaalinen päätöksenteko ja rajoitettu rationaalinen päätöksenteko. Rationaalisessa päätöksenteossa pyritään valmisteluvaiheessa selvittämään kaikki mahdolliset toimivat vaihtoehdot ja vertailla niitä mahdollisimman objektiivisesti. Näin saataisiin kritiikin kestävä ja hyväksyttävä pohja päätöksille. Miksi tähän ei sitten aina yletä?

Päätöksiä terveydenhuollossa tehdään sekä hyvän valmistelun pohjalta että tilanteen vaatiessa nopeasti ilman valmistelua. Organisaatioissa hyvää päätöksentekoa auttaa toimiva yhteistyö eri toimijoiden välillä.

Tässä Pekka Suonsivun kirjoittamassa kirjassa tarkastellaan päätöksentekoa yhteistoiminnallisuuden näkökulmasta. Yhteistoiminnan ydin on työnantajan ja henkilöstön voimavarojen yhdistäminen yhteisen päämäärän saavuttamiseksi. Kirjan tarkoituksena on tutkimustiedon ja kokemusten avulla avata tietä hyviin päätöksiin terveydenhuollon organisaatioissa.

Kirja soveltuu terveydenhuollon johtajille ja esimiehille sekä henkilöstölle ja yhteistoimintaelimissä toimiville. Kirja soveltuu myös kurssi- ja oppikirjaksi johtamista tai hallintoa opiskeleville sekä muille yhteistoiminnallisesta päätöksenteosta kiinnostuneille.

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi